

ISHLAB CHIQRISHNI KENGAYTIRISH VA MODERNIZATSIYA QILISHNI SOLIQLAR YORDAMIDA RAG‘BATLANTIRISH MASALALARI.

*Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Soliq qo‘mitasi bosh inspektori
Xoliyev Bobir Arziqulovich*

Annotatsiya: Ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilish, iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshlikni oshirish uchun muhim omillardir. Bunday jarayonlar, mamlakatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, yangi ish o'rinlarini yaratish va innovatsiyalarni rivojlantirishga yordam beradi. Soliqlar, ishlab chiqarishni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi, chunki ular korxonalar va tadbirkorlar uchun moliyaviy imkoniyatlar yaratadi. Ushbu maqolada, ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilishni soliqlar yordamida rag'batlantirish masalalari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: ishlab chiqarish, korxonalar, modernizatsiya, soliq, rag'batlantirish, bozor, raqobat.

Ishlab chiqarishni kengaytirish, mavjud ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish yoki yangi ishlab chiqarish liniyalarini yaratishni anglatadi. Modernizatsiya esa, ishlab chiqarish jarayonlarini yangilash, yangi texnologiyalarni joriy etish va mahsulot sifatini oshirishni o'z ichiga oladi. Bu jarayonlar, korxonalar uchun raqobatbardoshlikni oshirish, xarajatlarni kamaytirish va yangi bozorlarni egallash imkoniyatini yaratadi. Davlat, yangi texnologiyalarni joriy etayotgan yoki ishlab chiqarishni kengaytirayotgan korxonalariga soliqlarni kamaytirish yoki imtiyozlar berish orqali rag'batlantirishi mumkin. Bu, korxonalar uchun moliyaviy yukni kamaytiradi va investitsiyalarni oshirishga yordam beradi. Innovatsion faoliyatni rag'batlantirish uchun davlat, tadbirkorlarga soliqlarni to'lashda kreditlar berishi mumkin. Bu, korxonalar uchun yangi texnologiyalarni joriy etish va modernizatsiya qilishda qo'shimcha moliyaviy resurslar yaratadi. Davlat, ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilish uchun maxsus investitsiya dasturlarini ishlab chiqishi mumkin. Bu dasturlar, soliq imtiyozlari, grantlar yoki subsidiyalar orqali amalga oshirilishi mumkin. Davlat, ishlab chiqarish sohasidagi korxonalar uchun soliqlarni moslashtirish orqali ularning raqobatbardoshligini oshirishi mumkin. Masalan, eksport qiluvchi korxonalar uchun soliqlarni kamaytirish, ularning xalqaro bozorlarida raqobat qilish imkoniyatini oshiradi. Davlat, ishlab chiqarish sohasida malakali kadrlarni tayyorlash uchun soliqlarni rag'batlantirishi mumkin. Bu, korxonalar uchun malakali ishchilarni jalb qilish va ularning ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish imkoniyatini yaratadi.[1]

Ishlab chiqarishni rag'batlantirishda samarali hisoblanadigan soliqlar bir qator omillarga bog'liq. Innovatsion texnologiyalarni joriy etayotgan korxonalar uchun soliqlarni kamaytirish yoki imtiyozlar berish. Bu, korxonalarni yangi texnologiyalarni qabul qilishga undaydi. Yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish yoki mavjudlarini kengaytirish uchun beriladigan soliqlarni kamaytirish. Korxonalar, yangi texnologiyalarni joriy etish yoki ishlab chiqarishni kengaytirish uchun soliqlarni to'lashda kreditlar olishlari mumkin. Bu, moliyaviy yukni kamaytiradi va investitsiyalarni oshiradi.[6]

Korxonalar foydasiga solinadigan soliqlarni kamaytirish, korxonalar uchun moliyaviy resurslarni oshiradi va ishlab chiqarishni kengaytirishga yordam beradi. QQSni kamaytirish yoki vaqtincha to'lashdan ozod qilish, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytiradi va narxlarini pasaytiradi. Eksport qiluvchi korxonalar uchun soliqlarni kamaytirish, ularning xalqaro bozorlarida raqobatbardoshligini oshiradi va ishlab chiqarishni kengaytirishga yordam beradi. Ishchilar uchun ish haqi bo'yicha soliqlarni kamaytirish, korxonalar uchun ishchi kuchini jalb qilish va saqlab qolish imkoniyatini oshiradi. Kichik va o'rta biznes uchun maxsus soliqlarni kamaytirish yoki imtiyozlar berish, ularning rivojlanishiga yordam beradi. Soliq to'lovlarini soddalashtirish va byurokratik to'siqlarni kamaytirish, korxonalar uchun soliqlarni to'lash jarayonini osonlashtiradi va ishlab chiqarishni rag'batlantiradi. Ushbu soliqlar va imtiyozlar, ishlab chiqarishni rag'batlantirishda samarali bo'lishi mumkin. Har bir mamlakatda bu soliqlar va imtiyozlar turlicha bo'lishi mumkin, shuning uchun mahalliy iqtisodiy sharoit va qonunchilikka qarab o'zgaradi.[2]

Soliq imtiyozlari korxonalar uchun bir qator foydali jihatlarni taqdim etadi. Soliq imtiyozlari korxonalar uchun to'lanadigan soliqlarni kamaytiradi, bu esa ularning moliyaviy yukini yengillashtiradi. Natijada, korxonalar ko'proq mablag'ni investitsiyalarga yo'naltirishlari mumkin. Soliq imtiyozlari, korxonalarni yangi texnologiyalarni joriy etishga yoki ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirishga undaydi. Bu, ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi. Korxonalar, soliq imtiyozlari orqali o'z faoliyatlarini kengaytirish yoki modernizatsiya qilish uchun ko'proq mablag' ajratish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Soliq imtiyozlari, korxonalar uchun xarajatlarni kamaytiradi, bu esa ularning mahsulot yoki xizmatlarining narxini pasaytirishga yordam beradi.[3]

Natijada, korxonalar raqobatbardoshligini oshiradi. Raqobatbardoshlikni oshirish orqali korxonalar yangi bozorlarni ochish va o'z mahsulotlarini eksport qilish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Soliq imtiyozlari, korxonalar uchun ish haqi xarajatlarini kamaytiradi, bu esa yangi ish o'rinlarini yaratishga yordam beradi. Korxonalar, soliq imtiyozlari orqali o'z ishchilarini saqlab qolish va malakali kadrlarni jalb qilish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Soliq imtiyozlari, korxonalar uchun uzoq muddatli rejalashtirish imkoniyatini yaratadi. Bu, ularning barqaror rivojlanishiga yordam

beradi. Soliq imtiyozlari, korxonalarni ijtimoiy mas'uliyatli loyihalarni amalga oshirishga undaydi, bu esa ularning ijtimoiy obro'sini oshiradi. Soliq imtiyozlari, korxonalar uchun moliyaviy va strategik jihatdan foydali bo'lishi mumkin, bu esa ularning o'sishi va rivojlanishiga yordam beradi.[4]

Xulosa:

Ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilish, iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshlikni oshirish uchun muhimdir. Soliqlar, bu jarayonlarni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi. Soliq imtiyozlari, soliqlarni kamaytirish, investitsiya dasturlari, soliqlarni moslashtirish va malaka oshirish dasturlari orqali davlat, korxonalarni yangi texnologiyalarni joriy etishga va ishlab chiqarishni kengaytirishga rag'batlantirishi mumkin. Bunday yondashuvlar, mamlakatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash va yangi ish o'rinlarini yaratishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. *Tohirovich, Q. N. (2021). XALQARO MOLIYAVIY HISOB STANDARTLARIGA O'TISH DOLZARBLIGI. Nazariy va amaliy tadqiqotlar xalqaro jurnali, 1(2), 56-64.*
2. *O'G'Li, R. U. R., Tohirovich, Q. N., & O'G'Li, Q. N. A. (2021). BILVOSITA SOLIQLARNING SOLIQ TIZIMIDAGI TUTGAN O'RNI VA AHAMIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 719-723.*
3. *Sultonova, M. A. (2021). MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYATLARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI. Scientific progress, 2(8), 608-613.*
4. *Abduraximov, B. U. O., Qudbiyev, N. T., & Mominov, I. L. O. (2021). AYLANMA MABLAG'LARNI BOSHQARISH TIJORAT KORXONASI MUVAFFAQIYATINING ASOSI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 724-733.*
5. *Rasulova, Shaxnoza Xatamovna (2021). ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARINI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI VA UNI TO'G'RI HISOBGA OLISH ZARURIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1 (10), 713-718.*
6. *Abduxalimovna, A. Z., & Nabiyeovich, I. I. (2021). Organization of Long-Term Asset Accounting on the Basis of International Standards. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF INNOVATIONS ON TOURISM MANAGEMENT AND FINANCE, 2(11), 86-92*